Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Font de l'Abel

Vilada

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Sector nord. Al peu de les collades de Picamill
Emplaçament	Situada a 70 m de distància del coll, enmig d'uns terrers paral·lels a la pista.

Coordenades:

UTM Est (X):	723593
UTM Nord (Y):	-852066

Classificació

Número de fitxa	08299 - 70
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Any	1945
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	L'aigua segueix rajant, però s'ha perdut el broc.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire:	Natura 2000 – Àrea especial de conservació
Observacions protecció:	PEIN, Llei 12/1981 i Decret 328/1992
Data aprovació:	dt., 05/09/2006 - 12:00
Accés	Difícil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública
Titular:	08300A001000030000SL
Autoria de la fitxa	Martí Picas. INSITU SL
Data de registre de la fitxa:	dl., 03/12/2018 - 01:00

Descripció

Aquesta font està localitzada enmig d'uns terrers del barranc que baixa per la cara sud-oest de les Collades de Picamill. Orientada a migjorn, hi havia un petit broc fet per una teia de fusta mig acanalada, gairebé arran de terra, que actualment s'ha perdut, possiblement pel pas del bestiar i fauna salvatge que s'acostava a abeurar-se a l'aflorament d'aigua. Marca el punt d'aigua, un parell de plaques de fusta tallades col·locades en un petit exemplar de pi negre. A la placa superior es llegeix: "Font de l'Abel. 1945". A l'inferior: " Font del Abel 1945 al 7 5 2003" i s'inclou una fotografia.

Observacions:

Possiblement és la font més alta del terme municipal de Vilada a 1415 m, tot i que més que d'una font, estaríem parlant d'una mullera. Es troba a poca distància del cim compartit del municipi, Sobrepuny (1655m.), enmig del PEIN Serra del Catllaràs. Coincideix d'ubicació amb el camí ramader de la Baells al Catllaràs amb el codi ICR23.

Història

Si ens atenim a la inscripció, possiblement fou arranjada en última instància per l'Abel l'any 1945. Observant els afloraments d'aigua de l'entorn, es podria tractar d'un broll natural com altres s'obren pas al llarg del torrent. Tot i que l'activitat antròpica en relació a la font és possible que sigui antiga, no n'hem trobat referències documentals. Més enllà de la tradició local de les fontades, el municipi de Vilada es va convertir a finals del s. XIX i al llarg del XX en un punt d'estiueig i descans important a la comarca, sobretot reconegut pels seus aires frescos i la qualitat de les seves fonts, algunes d'elles considerades medicinals. És variada la documentació de principis del s. XX que cita el nostre municipi com la Petita Suïssa Catalana. Vilada era recomanada pels metges barcelonins per fer salut, pels aires i per les aigües. Una de les activitats més senyalades, en el qual encara els fulletons dels 60's ho acrediten, era el dia de les Fonts, en el que s'organitzaven transports públics especials des de Barcelona, per arribar al municipi. En aquest dia d'aplec, les famílies, veïns i visitants, es reunien en les fonts més importants del poble per descansar, dinar, ballar i celebrar l'últim dia de la Festa Major. Actualment, però, aquesta festa està totalment perduda, i només roman en el record dels avis del poble qui ho recorden amb nostàlgia Anunci publicat al diari La Vanguardia en data de 13 de juny de 1913, en el que es destaca les fonts com a principals element destacats del poble: " dotada de numerosas fuentes de agua potables y dos de aguas sulfurosas, muy recomendadas por varias eminencias médicas, ... saliendo de la misma carruajes combinados con todos los trenes, excepto el último y otros especiales para las fuentes sulfurosas, a petición de los señores veraneantes.." Una segona cita interesant és del butlletí del centre excursionista de Catalunya (any XIII - juliol de 1903 - n.° 102) referent a l'excursió a Alpens, Santuari de La Quar, Vilada i Sant Jaume de Frontanyà per part d'un grup liderat per Cesar August Torras: "Deixàrem Vilada. Aquest poble, a 58o m. alt., es molt pintoresch. Sa vall es molt rienta, a l'estiu, rublerta de conreus, verdor y arbrat. Té en son terme aigües medicinals y mines de succí (àmbar groch) y betums."